

De tijdgeest betrapt

Door Flora Stiemer

EINDHOVEN - Landschapsschilderkunst. Bestaat dat nog? Het hangt er maar van af wat je onder landschap verstaat. Zoet kabbelende beekjes, weideland met grazende koeien? Nee, daaraan heeft de hedendaagse kunstenaar geen boodschap meer. Maar als diezelfde koeien nu langs de kant van de snelweg worden aangetroffen op een groot reclamebord, waarop ze het produkt melk aanprijzen, dan is het wat anders. Het landschap als thema in de schilderkunst bestaat nog altijd, maar nu richt de aandacht zich vooral op de kunstmatige manier waarop de stedeling/kunstenaar tegenwoordig de natuur beleeft.

Na onderzoek in tal van westerse landen ontdekten de conservatoren Marente Bloemheuvel en Jaap Guldermond van het Van Abbemuseum in Eindhoven dat het stedelijk landschap voor veel kunstenaars in deze tijd een bron van inspiratie is. Het zal niet toevallig zijn dat juist in de grote stedelijke conglomeraties van Los Angeles, New York, London en Tokio relatief veel schilders voor het genre hebben gekozen.

Twaalf van hen exposeren nu in Eindhoven. Hun beeldtaal is

kleurrijk en kunstmatig, en dat heeft alles te maken met de manier waarop de stedeling zijn landschappelijke informatie krijgt voorgeschoteld. Hij zoekt voor zijn natuurgenoet niet langer de natuur zelf op. Nee, hij kijkt naar de natuur op zijn televisiescherm, via de reclame of de computer. Met de computer kan hij zijn eigen virtuele landschappelijke werkelijkheid vorm geven.

De eigentijdse landschapsschilder componeert dus zijn eigen landschappen, die hij opbouwt uit beelden die via de media tot hem komen. Dat lijkt een bloedeloze bezigheid, maar wie de tentoonstelling in het Van Abbemuseum ziet, kan niet anders dan aangenaam verrast zijn. Ondanks of misschien wel dankzij alle kunstmatigheid zijn er intrigerende landschappen ontstaan.

Bijzonder knap is het werk van David Thorpe. Thorpe bouwt al zijn werk op uit stroken gekleurd papier, die hij laag voor laag opbouwt tot angstaanjagende bouwwerken in desolate landschappen.

Fred Tomaselli componeert decoratieve landschappen met behulp van hennepblaadjes en allergehande pillen en capsules. Daar

overheen legt hij lagen doorzichtige kunsthars, die al het tastbare materiaal weer 'insluiten'. Dikke vernislagen zijn bij meer kunstenaars favoriet. L.C. Armstrong schildert zonsondergangen en watervallen als decor voor grote, net iets te helder gekleurde bloemen, die voor een deel op fantasie berusten. De bloemstengels brandt ze met een sigaret in de vernis. Het is net of de bloemen als vuurpijlen worden afgeschoten.

Armstrongs heldere kleuren staan in schril contrast met de landschappen van de in London wonende Nederlandse kunstenaar Michael Raedecker. In zijn landschappen, die kunstmatig zijn door het spelen met perspectief en kleur, overheerst een mistige sfeer.

Hoe willekeurig het samenbrengen van kunstenaars vanuit een specifiek thematisch perspectief ook kan zijn, in Eindhoven

ken krijg je de indruk dat er tussen de getoonde kunstenaars werkelijk diepgaande overeenkomsten bestaan, en dat zich in die samenhang zoiets als 'de tijdgeest' openbaart.